

De presentatie geeft een mooi beeld van de landschappelijke elementen van de Schaopedobbe en de verscheidenheid aan vlinders, overige insecten en flora.

8. Rondvraag.

De heer Hekstra deelt mee, dat de Werkverbanden (*Wurkferbannen*) van de Fryske Akademy te Leeuwarden op woensdag 24 april een symposium organiseren met als titel “Welke toekomst voor het Friese landschap?” (*Hokker takomst foar it Fryske lânskip?*). Dit in het kader van het 75-jarig bestaan van de Fryske Akademy. De toegang is gratis. Zie de website www.fryske-akademy.nl voor meer informatie en opgave voor deelneming.

Siep Sinnema vraagt, of iedereen zijn emailadres naar hem wil opsturen, zodat berichten over wijzigingen of afzegging van excursies direct aan de leden kunnen worden doorgegeven.

9. Sluiting.

Siep Sinnema bedankt iedereen voor zijn of haar bijdrage en wenst allen een goede reis naar huis.

Excursie Fochtelooërveen 1 juni 2013 Jannie Sinnema

Om twee uur kwamen een tiental belangstellenden bijeen op de parkeerplaats in Ravenswoud nabij de bekende uitkijktoren. Het was bewolkt en fris door de harde noorden wind. Onder leiding van Judith Bouma liepen we eerst door het bos naar de uitkijktoren, van waaruit je prachtig zicht hebt op het uitgestrekte Fochtelooërveen. Het was een hele klim naar boven. Helaas zagen we de kraanvogels die hier broeden niet.

In het bos en later langs het fietspad naar het Compagnonsveld werd er druk naar rupsen gezocht. Ook werden diverse nachtvlinders uit de vegetatie opgejaagd. Op een lariksboompje werden diverse zakjes gevonden van de lariskokermot (*Coleophora laricella*).

Foto Judith Bouma

De geoogde langsprietmot (*Nemophora ochsenheimerella*) liet zich prachtig fotograferen. Deze kleine oranje kleurige microvlinder is zeldzaam en leeft op naaldbomen. Op een stam van een boom zagen we de berkenspikkelspanner (*Aethalura punctulata*) zeer fotogeniek zitten. Judith wees ons ook op verschillende libellen in het veld zoals de opvallende vuurjuffer.

De zonen Jitze en Ynte van Anneke van der Veen zorgden nog voor wat consternatie: één van hen zakte met zijn voet door een wildrooster, wat erg pijnlijk was. Gelukkig viel de schade mee. We zagen deze middag slechts één dagvlinder, namelijk een boomblauwtje (*Celastrina argiolus*). Dit gaf nog eens aan dat het weer deze middag niet ideaal was; het was zelfs maar 10 graden en dat in juni! Daarom werd al snel besloten dat er geen avondexcursie zou plaats vinden. Jammer, want we hadden via Judith toestemming van Natuurmonumenten om deze avond vlak bij het hoogveen te nachtvlinderen.

Waargenomen vlinders Fochtelooërveen (222-555):

Celastrina argiolus - boomblauwtje

Nematopogon robertella - naaldboslangsprietmot

Nemophora ochsenheimerella - geoogde langsprietmot [Foto: pag. 22]

Incurvaria masculella - gewone witvlekmot

Caloptilia alchimiella - goudvlekstelmtot [Foto: pag. 22]

Coleophora laricella - larikskokermot

Capua vulgana - meibladroller

Psyche casta - gewone zakdrager.

Falcaria lacertinaria - bleke eenstaart [Foto: pag. 22]

Macaria notata - klaverblaadje

rups *Erannis defoliaria* - grote wintervlinder

rups *Ectropis crepuscularia* - gewone spikkelspanner

Aethalura punctulata - berkenspikkelspanner

Cabera pusaria - witte grijsbandspanner

Cyclophora punctaria - gestippelde oogspanner

Scopula floslactata - roomkleurige stipspanner

Xanthorhoe spadicearia - bruine vierbandspanner

rups *Eupsilia transversa* - wachtervlinder

rups *Euproctis similis* - dons vlinder.

Na afloop van de excursie zijn enkele belangstellenden nog met Judith mee geweest naar een ander gedeelte van het Fochtelooërveen.

Vanaf een andere parkeerplaats nabij Fochteloo loopt een fietspad naar Veenhuizen en daar kun je ook een prachtig wandelpad door het veen lopen. Volgens Anneke kwamen Jitze en Ynte in een soort “snoeptuin”, want ze vonden de ene na de andere grote rups, zoals die van de Rietvink, de Hageheld en de

Grauwe borstel. Alle drie de soorten werden meegenomen om verder op te kweken. Ook nog een Groentje werd verkleumd op een heideplantje aangetroffen. Voor Anneke en haar 2 zonen was deze excursie buitengewoon geslaagd.

Excursie Lindevallei 6 juli 2013 Gerrit Tuinstra

Op 6 juli van het afgelopen seizoen zijn we met een behoorlijke groep mensen op excursie geweest in de Lindevallei. Het is bijna een traditie geworden om deze excursie om de twee jaar naar dit gebied te houden en wel met als doelsoort de grote weerschijnvlinder. Ik heb het vermoeden dat deze prachtige vlindersoort er ook voor zorgt dat het aantal deelnemers juist tijdens deze excursie wat groter is dan naar andere gebieden. Van buiten Friesland waren Maria en Piet Buijs aanwezig. Hun doel was om de grote weerschijnvlinder te fotograferen, voor een boek voor hun kleinkinderen, met daarin foto's van alle in Nederland voorkomende soorten dagvlinders. Helaas lukte dit tijdens de excursie niet. Maar gelukkig kreeg ik wat later in het seizoen het bericht dat ze toch prachtige foto's hadden kunnen maken van een op mest foeragerende grote weerschijnvlinder – in de Lindevallei. Dus: missie geslaagd!

Dat we tijdens de excursie de grote weerschijnvlinder niet gezien hebben heeft waarschijnlijk te maken met het zeer late voorjaar, het afgelopen seizoen. Waarschijnlijk hebben de vlinders even gewacht met het verlaten van de pop. Dit bleek ook uit de waarnemingen die in de periode (kort) na de excursie toch werden gedaan. Er zijn weer meerdere vlinders gezien!

Jammer van het ontbreken van de grote weerschijnvlinder, maar we kunnen absoluut niet zeggen dat de excursie daarmee in het water gevallen is. Integendeel! Vooral de mensen die tot het eind bleven (d.w.z. pak 'm beet half twee 's nachts) hebben ontzettend veel vlinders gezien. Eigenlijk begon dat al bij de middagexcursie, waarbij diverse soorten dagvlinders werden gezien zoals koevinkje en oranje zandoogje, zwartspriet- en groot dikkopje, atalanta en citroenvlinder. Van de dagpauwoog werden rupsen gevonden. Ook werden tijdens de middagexcursie door Ynte en Jitze rupsen gevonden van de grote beer. Nog een opmerkelijke vondst van één van beide broers (ik weet even niet meer wie van de twee...), was een hoornaarvlinder! De vlinder werd gevonden op een stam van een grote populier, op het moment dat een deel van de groep al een eindje verderop. De vlinder was al gevlogen bij terugkomst van dat deel van de groep. Wel werden nog verschillende pophulzen van de vlinder gevonden, stekend uit de schors van de onderstam van de populieren. Overigens wel toevallig dat we tijdens een eerdere excursie juist in een van deze populieren een nest van de hoornaar (de wesp dus) vonden, en nu de hoornaarvlinder! Ook werden 's middags verschillende soorten nachtvlinders gezien, waaronder de prachtige Sint Jacobsvlinder (*Tyria jacobaea*) en de sneeuw witte vedermot (*Pterophorus pentadactyla*).

*Caloptilia
alchimiella*
goudvlekstelt
mot

*Nemophora
ochsen-
heimerella*
geogde
langspriet-
mot

**Bij pag. 8:
Excursie Fochtelooërveen
Foto's:Jaap Schelvis**

Falcaria lacertinaria
bleke eenstaart

Flinterwille Vlinderwerkgroep Friesland okto